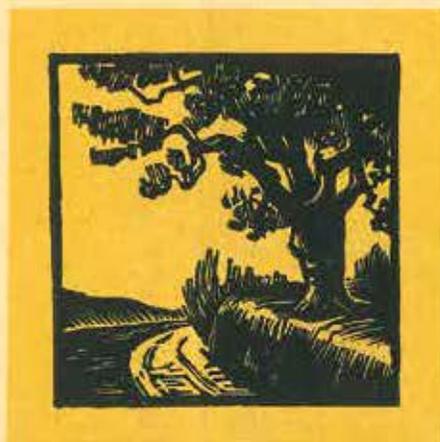

Revista d'Igualada

SUMARI:

La necessitat de la política, editorial. — *Anhel de Classicisme*, per Enric Ejarque, Sch. P. — *D'Alessandro Manzoni: Nadal*, trad. per Maria Antònia Salvà. — *Literatura de postguerra*, per Lluís G. Serra i Adset. — *Diumenge d'hivern a pagès*, per Fèlix. — *Nadal*, boix d'A. Ollé i Pinell, i Comentari, per Abel Ribelles. — *El premi Creixell 1929 - J. Puig i Ferrer*, per Josep Ferran i Soler. — *Diumenge a la tarda*, per Joan Riba i Faura. — *Bibliogràfiques i Garba*.

L' IMMILLORABLE
PAPER DE FUMAR

SMOKING
ES EL PREFERIT

DEMI
DOUX

MARCA REGISTRADA

ORPINELL
E. SANTACANA
Propietario-Cosechero

LOS JUAN DE MEDINA (D) CAPILLAR

REVISTA D'IGVALADA

Any I

Desembre de M.CM.XXIX

Núm. 3

La necessitat de la política

EN el darrer editorial, examinàvem la necessitat de què la joventut intervingui a dins l'acció política, d'acord amb la ideologia més profundament sentida. Avui, davant la proximitat d'esdeveniments polítics més o menys versemblants, intentarem fer algunes consideracions a l'entorn del mateix tema.

La política no és pas un art simplement especulatiu. No escau als ocis d'un filòsof o als experiments de laboratori, sinó que té arrels profundíssimes en la realitat de la vida. Adquireixen tant de relleu els problemes d'orde polític, que són mantes vegades els més específicament nacionals. La seva composició — la del contingut polític — és una barreja ponderada d'ideologia i acció. Ideologia com a fi, i acció com a medi, tot, naturalment, subordinat a un desig de millorament social. Del lliure joc d'aquestes forces, se n'origina quasi sempre la vida dels Estats actuals.

A dintre la vida pública moderna, és la política consubstancial a l'existència mateixa d'un país. Per això el seu bandejament de fet és una pura il·lusió subjectiva. Avui, com demà, com sempre, tindrà d'ésser la política una realitat biològica. És clar que entenem aquí per política la lliure acció de la democràcia per suministrar aquells rengles d'homes aptes per al governament. Amb la supressió d'aquest element, es paralitzaria per complet tota la fisiologia legal de l'Estat.

L'Estat, persona jurídica per naturalesa, executor del Dret, principi d'autoritat i controlador indispensable de la complexa activitat pública, necessita per funcionar del factor home. Segons les diverses maneres com aquest s'ha identificat amb l'Estat, o ha entés l'exercici del poder, s'han produït altres tantes etapes en la evolució de les idees polítiques.

Hi hagué un temps en la Història, en què la direcció dels afers públics era un privilegi de casta. La voluntat dels súbdits en els primitius imperis d'Orient restava anorreada, i les individualitats no comptaven. Els pobles més que una unitat nacional, eren un conglomerat de races sota la fèrula del dèspota. El quod principis placuit dels temps romans, la confusió de la propietat i la sobirania de l'època feudal, i els règims de monarquia absoluta constituïts en l'Edat Moderna i sintetitzats en la famosa frase de Lluís XIV "l'Estat sóc jo", són altres tantes fases d'un mateix orde de coses.

Contra aquestes concepcions il·legítimes, la dignitat de l'home ha lluitat durant segles, i en plena esfloració del Dret constitucional modern, s'han restablert els principis d'equitat i de justícia, innats a la natura humana. Avui l'Estat es col·loca enfront de l'individu en un pla de reciprocitat. Estableix una obligació bilateral. I existeixen Constitucions, i lleis consuetudinàries i escrites que auto-limiten en forma jurídica, l'exercici del poder de l'Estat. El poble, dipositari de la sobirania, elegeix els seus mandatariis amb un simple acte de dret. No res més que això representa la funció electoral.

En l'exercici d'aquesta ha de veure tot ciutadà conscient la força de tres axiomes bàsics. La consagració d'un dret, el compliment d'un deure i la satisfacció d'una necessitat. L'expressió omnimoda de la llibertat humana, en el seu aspecte individual i públic, involucra els dos primers elements. L'últim, el de la necessitat, es pot palpar en l'ambient. La política controla avui les més remotes activitats de la vida d'un país. L'economia, la cultura, etc., tots els progressos col·lectius graviten entorn la seva òrbita. El programa pràctic de tots els partits n'és una prova evident.

És precis que la joventut es fixi en aquesta classe de temes. Ens calen homes polítics, i sols la consciència col·lectiva del què hem intentat exposar, pot donar força vigorosa als moviments nacionals.

ANHEL DE CLASSICISME

PER ENRIC EJARQUE, SCH. P.

ADESIARA sentim recrear nostres oïdes amb la frase afalagadora, justament afalagadora, de què la nostra parla ha esdevingut ja perfecta, ha assolit tota la gràcia, vigoria i flexibilitat per a matisar les afeccions més variades del cor, per a expressar les elucubracions més ardides de l'esperit.

Aquesta asseveració entranya una joiosa realitat i, encara, una nobilíssima aspiració. Ens sembla l'exclamació espontània del qui, corprès davant una meravella a punt d'aconseguir sa plenitud, deixa esllïçar dels seus llavis un borboll de paraules que són, alhora, sincera lloança del què admira i desig pregon del seu coronament.

¿Qui no ha sentit mel a la boca en repassar una d'aquestes planes, cada dia més freqüents, que són degustacions deliciosíssimes del nostre bell parlar medieval, sense regust de cosa extemporània, ans amb la forta espontaneïtat i dolcesa d'un perfum ben conservat, d'un vi ranci exquisidíssim?

La nostra ciutat benamada, que serva l'esperit terral incontaminat i sent la bellesa i la virtut perquè són el seu ambient, ve d'ofrenar al seu Espòs de Sang l'obsequi del seu verb amb estrofes meravelloses, trempades a la fornall d'un cor flamejant de caritat.

És certament just que ens enfolguem d'aquesta joiosa realitat, però cal que per part de tots, aquell anhel de millorament sigui faedor segons les possibilitats de cadascú i no esdevingui una pura recança platònica.

I heus ací un camp on tots podem dipositar-hi la nostra humil aumosta de forment, d'on eixirà la blanca farina, que, fermentada pel bon llevat dels nostres Mestres ens acabarà de tornar el pa de la nostra llengua gustós de totes les boneses.

Hom sap que són tres els elements que han de concórrer per a elaborar la depuració completa del

català: l'estudi del grec i del llatí — llengües mares de la nostra —, el coneixement dels nostres clàssics — les Cròniques, Ramon Lull, Eximenis, Auziàs March, Jaume Roig, etc. — i l'aportació dels dialectes de totes les encontrades de parla catalana.

Són relativament pocs els qui poden dedicar llurs activitats a l'estudi directe i intensiu de les llengües sàvies; la revisió dels clàssics és també impossible per a una bona part dels qui escriuen; tots, però, podem col·laborar a la noble tasca amb els elements vius del nostre dialecte, de la nostra modalitat comarcal.

Ens fa l'efecte que els escriptors de Catalunya i àdhuc de València escriuen massa de cara a Barcelona; el seu lèxic és sovint format només que a les planes dels llibres i dels periòdics. L'encert de Mestre Ruyra és molt lloat però poc seguit.

I això fa més de doldre quan pensem que hi ha en les diferents comarques de parla catalana tresors vius relinqüits que sols esperen la mà amorosa que els llevi el polsim de l'oblid i els llenci altre cop al torrent circulatori del nostre bon parlar.

És clar que aquest treball ha d'ésser dirigit per un gust refinat del sentit de la nostra llengua, altrament podríem acceptar com a troballa feliç allò que no era, potser, altra cosa que una adulteració de mal gust o una influència forana. Cal, però, lloar sempre la intenció de l'escorcollador pacient que tria les formes del llenguatge que sent parlar al seu voltant; perquè serà després la mateixa paraula o expressió la que s'obrirà pas entre les altres, si es porta en el seu dins condicions suficients de viabilitat, això és, si és d'arrel genuïnament catalana, altrament l'instint de depuració i poliment que regeix avui els escriptors a casa nostra, haurà cura de no fer-ne esment, i ella mateixa acabarà per eliminar-se.

La depuració pressentida i desitjada no és encara acomplida; mentrestant col·laborem a l'adveniment que s'acosta, amb esforç humil i constant. "Si la nostra generació literària — diu Josep Lleonart a *La Nova Revista* — ensems que en la ciència filològica no oblida de copsar simultàniament la paraula, que és el seu material, en les gents de calent en calent la nostra època serà decisiva".

* * *

Hem vist els nostres pintors arrencar dels indrets més humils i encalmats de la nostra terra harmonies de color insospitades, capricis de formes encisadores. Potser serien més sorprenents que aquestes les troballes del filòleg que cerqués els matisos infinits de la nostra llengua pels plans i serres que s'estenen des de les boiroses umbries de les Alberes a les pladines assoleïades d'Elx.

Cada any en retornar a la meua terra nadiua del Maestrat i posar-me en contacte amb el seu parlar, macís i vigorós com les seves muntanyes alteroses, em sent apenat de veure com resten encara negligits infinits tresors dialectals que enriquirien a muntó la nostra llengua.

Entre la masoveria del terme de Morella estem ben segurs que les troballes foren interessantíssimes.

Enguany mateix m'encisà la conversa d'un masover molt important de l'encontrada, en parlar de les seves relacions amb els parcers. Les seves frases eren justes i expressives, tenien una vigoria de sentit i lluminositat narrativa que estàvem ben lluny de suposar en aquelles alçàries. I és que a desgrat de les mixtificacions inoportunes la nostra llengua en el fons serva encara, per aquelles serralades la gràcia i robustesa dels temps gloriosos de Sant Vicents Ferrer i Jaume el Conqueridor.

Contestant a una lletra nostra, el competentísim P. Escolapi Pere Sadurní (a. c. s.) ens deia l'any

1925: "Eixe treball inicial que li recomano (anotació de mots i formes gramaticals) serà el solament d'un magnífic estudi històrico-filològic de la dolcíssima parla morellana, la varietat més hermosa i més rica de la llengua valenciana".

El recull que el bon P. Sadurní féu en les seves diferents estades a Morella l'aprofità el Dr. Alcover en el seu diccionari, però ell mateix es lamentà de no haver-ne guardat còpia quan, més endavant, li pregà l'Institut d'Estudis Catalans vullgués publicar-lo en les seves edicions.

Nosaltres hem intentat de recollir alguna cosa; el nostre treball, però, tot just és iniciat. Posarem ací alguns exemples trets de la nostra llibreta d'apunts:

Duidor = el que al forn porta la pala (*ducere*).

Sord = brut, llord (*sordidus*).

Solament = fonament d'un edifici, etc.

Timonet = farigola (*thymum*).

Calca = peça del teler que hom trepitja al teixir, (*calcare*).

Derrenclit = deixat, abandonat (*derelinquere*).

Jopetí = armilla.

Massija = fona.

Escopronar-se = esmicolar-se (del grec *κόπρω?*)

Són també de ús corrent i exclusiu per a expressar llur sentit els mots següents: fossar, soterrar, tir, benifet, etc.; però, potser, la cosa més remarcable de tot és la formació dels augmentatius amb la terminació *ina*, posposable a qualsevulla paraula, v. gr. fosquina, banyadina, bladina, calina, gelina, etc.

Ultra l'interès filològic que aquests reculls tindrien, els creiem importantíssims per a què terres que viuen encara ben allunyades de la franca i ufanosa renaixença valenciana comencessin de sentir la recança agre-dolça de Morera i Galícia, quan deia:

*I pensar que he passat tres quarts de vida
delirós de la mel del bell parlar,
i tenint-la tan dolça dins de casa
no l'he sabut, fins quasi vell, xuclar.*

D'ALESSANDRO MANZONI

Nadal

PER MARIA ANTONIA SALVÀ. TRAD.

Com roc qui dalt la cima
d'altíssima muntanya
abandonat a l'impetu
d'alguna força estranya
precipitat s'afona
fins que a la vall pregona
caient, es queda allà;

On dona tomb, immòbil
sa mola jau clavada;
mai, pel decurs dels segles
rebrà la sovellada
des de la cima antiga,
si una virtut amiga
amunt tornar no el fa.

Tal geia el fill misèrrim
de la primer fallida,
des que per l'Inefable
sa raça fou colpida
amb la dissort funesta,
d'on la superba testa
mai més pogués alçar.

Quin, d'entre els fills de l'odi,
qui era la persona
que al Sant inaccessible
li pogués dir: — «Perdona»?
— Fer aliança eterna?
A la infernal caverna
la presa arrebastar?

Heu's aquí nat un Pàrvul
un fill de meravella:
les potestats tremolen
al cli de sa parpella:
la mà que a l'home dona,
restaura sa corona
ultra l'antic decor.

De les regions etèrees
ja tomba una cascata
que pel barranc de penes
vívuda se dilata:
les soques mel congrien;
on els brossams creixien
ha germinat la flor.

O Fill, o Tu que engendra
eternament el Pare!
Quin, et pot dir, dels segles,
— «has començat suara»?
L'universal emperi
no et clou; Tu fas que giri,
O verb omnipotent!

I Tu assumir dignares
eixa creada argila?
Quin mèrit, quina gràcia
a tanta honor l'enfila?
Si en son consell altíssim
venç el perdó, piíssim
Ell és, immensament.

Avui és nat: a Efrata
hostal per sempre noble,
pujava una alba Verge
— la glòria de son poble —
gràvida en sa puresa;
i el Fill de la promesa
allà esperat, eixí.

La Mare amb drap pobríssim
el Fill embolcallava,
i dins la menjadora
humil el deposava,
i l'adorava: O pial,
postrant-se al Déu que eixia
de son puríssim si.

L'àngel del cel que als homes
l'alta ambaixada porta,
no dels potents es gira
a la guardada porta;
més a la pastoria
que el món desconeixia,
amb llum sobtada apar.

In torn del cèlic nunci
per l'alta nit callada
mils d'àngels estengueren
la flamejant volada;
i com al cel es canta,
de Déu la glòria santa
vingueren a cantar.

L'himne joïós seguiren
tornant-se'n a l'altura;
allà d'allà dels núvols
s'anà allunyant... i pura
la veu es difonia
fins que ja res sentia
l'humil estol fidel.

Sens esperar, cercaren
l'alberg de la pobresa
aquells pastors, i veren
segons l'alta promesa,
amb drap que l'embolcalla
vagir entre la palla
el Rei mateix del cel.

Dorm, Minyonet, sens plànyer:
dorm; que damunt ta testa
no esclati el tro, ni gosi
l'horrissona tempesta
d'aquesta impia terra
com a cavalls en guerra
córrer al teu davant.

Dorm, Minyonet: els pobres
no saben ta naixença,
més temps vindrà que et siguin
noble heretat extensa;
i, en pols humiliada,
la majestat sagrada
del Rei coneixeran.

LITERATURA DE POSTGUERRA

PER LLUÍS G. SERRA I ATSET

TOTA la producció literària de temes bèl·lics que fins ara podíem veure en els catàlegs editorials es reduïa gairebé a narracions més o menys entusiàstiques i sempre partidistes de les guerres i llurs combats. L'olor de la pólvora, el so dels clarins, el córrer dels cavalls, els ais i els gemecs dels ferits i moribunds, entre altres coses, eren els tòpics invariables sobre els quals versava tota producció, fos de Núñez de Arce o de qui fos.

Un altre tòpic indefugible era aquella estereotipada coratgia amb què els soldats combatien la causa que els imposaven com a llur, tant si aquesta coratgia existia com no. Un examen una mica rigorós potser ens duria al convenciment de coratgies il·lusòries, de patriotismes agressius que només existeixen en la imaginació febrosa o en les conveniències de certs cronistes, etc. L'esperit bèl·lic, l'entusiasme per la lluita, cal reconèixer que realment han existit en certs moments històrics, però que aquests han estat comptats.

Ara, però, la producció literària que al·ludíem en començar, s'ha estroncat. Les dèus del lirisme èpic en estroncar-se han donat origen a una literatura específicament analítica. Tot el que s'ha perdut en coloraines i oripell, i en la justificació de l'afany selvatge de matar, s'ha guanyat en humanitat, en anàlisi profund i aciençat, en una sana horror a aquests crims col·lectius que en diuen guerres.

Això sembla ésser una característica de la nostra època. El cinema mateix ha contribuït, segons les seves possibilitats, a manifestar certs caires dolorosos, nefandes o repugnants de la lluita entre els homes esdevinguts bèsties; i per ara no ha estat pas, com tota la literatura circumstancial 1914-1918, un mitjà de propaganda a favor de tals o quals bel·ligerants, llevat de poques excepcions.

Abans, la guerra era un tema per als poetes:

avui, és un tema per als historiadors qui n'esbrinen les causes, per als moralistes qui en cerquen les derivacions ètico-socials, i per als psicòlegs qui en segueixen els solcs i les sinuositats que aquestes deixen en l'home considerat com individu.

Els autors que fins al present han vist aquestes lluites fraticides entre les nacions amb angoixa o indignació, caldria comptar-los d'un a un. Quants en trobareu que hagin seguit les petjades d'un Balmes, d'un Menéndez Pelayo o d'un Alessandro Manzoni?

Però avui, malgrat la comèdia una mica vergonyosa de tractats, pactes i plans que s'elaboren tot cercant els llocs per on puguin ésser transgredits, la literatura, amb tot i els naturals xovinismes — recordeu Gaspar de René Benjamin — tendeix més aviat a manifestar la inutilitat de les lluites entre les nacions, els mals irreparables que se'n deriven, l'anorreament de l'home com a individu, la mecanització i embrutiment del factor soldat, i les dolors i horrors a què es subjecten els pobles en lluita.

Un d'aquests llibres, un dels més colpidors, diria, és el recent d'Erich Maria Remarque: *Im Westen nichts neues*, traduït en poc temps a totes les llengües cultes. Prescindint de si l'autor assistí o no a la conflagració europea, els que hagin estat combatents podran apreciar potser més bé que ningú la valor intrínseca de *Res de nou a l'Oest*.

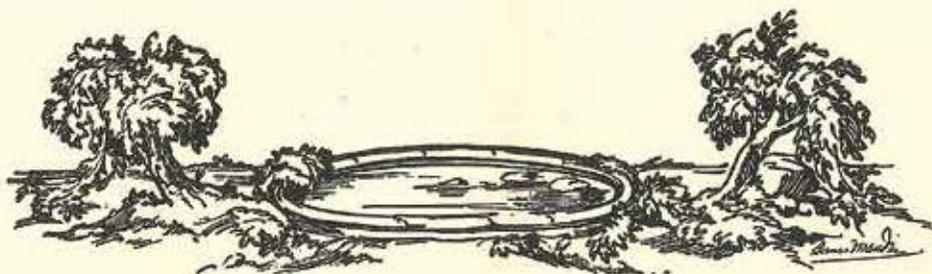
Hi han pàgines inoblidables. En tot el llibre hi rumbeja un dó penetrant d'observació, un amarament d'humanitat, de pietat a voltes, enmig d'una manca de pudícia que són característiques de certs estats i de certs estaments. Remarque, amb un verisme impressionant, us situa latentment en manetes descripcions minucioses, en diferents estats d'ànim i us en fa sentir tota la paúra i tota la indefinible horror.

L'obra, construïda a la manera d'una novel·la, del començar a l'acabar és un retrat fidelíssim de la vida militar, tant pel que fa a la vida de caserna com a la de campanya o de trinxera. Totes les anècdotes, àdhuc aquelles una mica picants, una mica grolleres, són ben versemblants. El llenguatge, lliure de traves, està en caràcter tant com aquelles fondes crisis espirituals per les quals passa l'home pervingut soldat, el soldat pervingut combatent, el combatent devingut força cega en lluita i en perill de perdre-hi la vida. És allavors quan Erich Maria Remarque logra exprémer tots els secrets de la consciència i de la subconsciència i ens revela l'home en nuditat com a tal, com a màquina i com a bèstia.

El finíssim dó d'observació psicològica sembla més aviat un treball d'autointrospecció. Els processos per què passa l'ànima, sotsmesa a tan diverses com antagoniques i violents impressions, i fins i tot aquell filosofar una mica vulgar de Kropp, de Tjaden, d'Albrecht, ple, però, en alguns casos de lògica contundent, dóna a *Res de nou a l'Oest* un to de maduresa, d'observació directa i àdhuc vis-

cuda, que us empeny a creure en un seriós capítol autobiogràfic.

Fora d'aquest llibre, tan encertadament incorporat a la nostra llengua, cal felicitar-se que la producció bibliogràfica, en aquest ram, no minvi, ans cada dia creixi més ufanosa. Emil Ludwig en *Juli 1914*, Arnold Zweig en *El sergent Grischa*, Frederic Pujulà *En el repòs de la trinxera*, Pierre Benoit en *Axelle*, Ernst Glaeser en *Els que teníem 12 anys*, Ludwig Renn en *Guerra*, Ernst Johannsen en *Quatre de la Infanteria*, i el mateix Roland Dorgelès — tan ponderat recentment per Lluís Muntanyà damunt les planes de *La Publicitat* — en *Mourir pour le patrie*, *Les croix de bois* i *Le cabaret de la Belle Femme*, hauran tocat sens dubte el tema bèl·lic sota ben diversos punts d'albir, però és indubtable que en el fons concordaran a condemnar rotundament aquesta aberració que, de tant en tant, quatre tenebrosos senyors, protegits per la màscara de conductors de pobles, imposen a la sofrent humanitat amb el senzill acte, tan patriòtic com heroic, de signar, simplement, una orde de mobilització general.

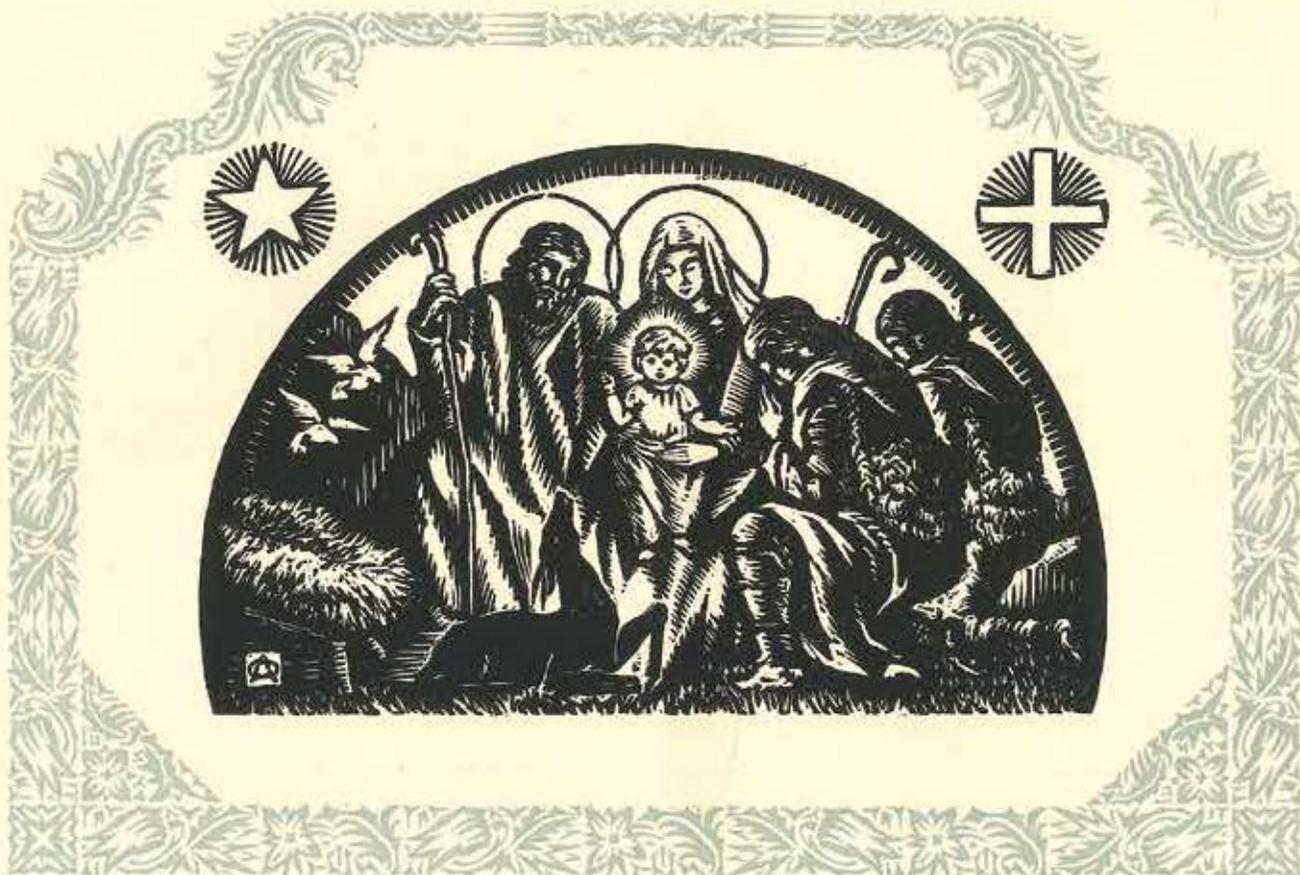

DIUMENGE
D'HIVERN
A PAGÈS

PER FÈLIX

A MARIA ANTONIA SALVÀ

EN aquesta hora santa del diumenge,
que el sol és deixondit
i en cada branca nua encara penja
una randa de gebra de la nit,
i la serra més llunya es veu més clara,
i els bons pagesos són devots encara
de la missa primera que han oït...
En aquesta hora santa
del gran silenci que fulgura i canta
mon cor sent el desmai de l'infinit,
i vol cantà i s'espanta...
Pobre cor meu!,
què cantaria en aquesta hora santa
quan tot ho omple la cançó de Déu?...

NADAL, la diada suprema, ha esclatat novament com la florida d'una gran rosa blanca. Les campanes de la Missa del Gall han dringat com un cristall finíssim i sonor dessota la pura transparència de la nit tota esmaltada de lluna i florida de tremolors d'estels.

El fred és viu i crema el rostre com una flama.

D'entre les diades de l'any la diada de Nadal té una grandiositat i una profunditat úniques. Cal esbatarar bé els ulls — els ulls de l'esperit — i saber sentir la simplicitat com la senten aquests rabadans testa-blegats davant del Gran Nadó, i fer-nos humils com els infants davant del gran misteri que s'embolcalla en aquesta nit.

Humils com els infants i purs i senzills com són ells. I com ells sentir-nos infants al volt del pessebre resplendent de irrealitats. I saber esguardar aquell braçat de meravelles que són les muntanyes enfarinades, i els dromedaris feixugs de pompa, i els xaragalls i roquissers de suro, i els corriols d'arena i molsa, i els pastors rústecs, i les ovelles ortopèdiques, i els rius de cristall i els arbrissons de simplicitat, i l'home que llaura, i els pobles de cartó...

...I encara com els infants mateix, sentir els nostres dintres amarats de joia i d'optimisme...

Dissortat aquell que té l'esguard tèrbol i incapaç d'una, encara que sigui fugacíssima, il·lusió.

El premi Creixells 1929: J. Puig i Ferrer

PER JOSEP FERRAN I SOLER

UN esdeveniment literari d'importància ja reconeguda i que probablement anirà guanyant en prestigi a mida que passi el temps, és l'atorgació del "Premi Creixells" a la millor novel·la catalana publicada durant l'any.

Tots recordem perfectament que l'any passat, sigui perquè veritablement les obres publicades no van respondre a un mínim de qualitats exigides per l'honorable Jurat o bé perquè aquest va entendre necessari senyalar el començ de llur actuació amb una gesta que sentés un precedent de severitat, possiblement exagerada, el cas és que el "Premi" va ésser declarat desert.

Enguany, en canvi, ha estat atorgat, per una majoria absoluta, a la novel·la de Joan Puig i Ferrer *"El Cercle Màgic"*. Dels set honorables membres del Jurat, cinc han votat per l'obra premiada i els dos restants, per *"Fanny"* de Carles Soldevila i per *"Entre flames"* de Joaquim Ruyra.

Com era de preveure, el fall ha desvetllat entre l'element intel·lectualitzant comentaris apassionats: favorables els uns, desfavorables els altres. Els primers han obeït a una colla de circumstàncies de les quals després parlarem més detingudament. Els segons senyalen defectes — més de forma que no pas de fons — en considerar l'obra de Puig i Ferrer filla d'uns procediments caducs i d'una concepció artística decadent.

És evident que en tota producció artística, la forma no deu ésser negligida, per tal com ella, tot i ésser un medi, és absolutament indispensable per a reeixir. Així i tot hem de reconèixer a *"El Cercle Màgic"* — a despit dels defectes de què hom li ha fet retret aquests dies i en molts dels quals estem absolutament d'acord — una valor importantíssima, que prové de moments felicíssims del nostre escriptor, de pàgines, que elles soles, són veritables joiells de la novel·lística catalana.

Segurament que, al costat de les altres obres en concurs, ha estat prou *"El Cercle Màgic"* per a la quasi unànime atorgació del "Premi", però si del conjunt d'obres presentades algunes haguessin pogut competir-li en qualitats, és indubtable que en el fall del Jurat hauria exercit una influència decisiva el conjunt de l'obra fornida pel nostre vigorós escriptor.

I és que, en efecte, l'obra de Puig i Ferrer és ja avui prou sòlida per a què pugui ésser esguardada amb admiració i respecte. *"Les facècies de l'amor"*, *"L'home que tenia més d'una vida"*, *"Els tres al·lucinats"*, *"Servitud"*, *"Camins de França"*, *"Vida interior d'un escriptor"* i recentment, *"El Cercle Màgic"* són fites que, quasi sempre en camí ascendent senyalen una obra plena de vida, filla d'una fortíssima vocació de novel·lista.

I bé. En ocasió d'aquest diguem-ne reconeixement oficial que representa l'atorgació del "Premi Creixells", potser serà oportú de remarcar les principals característiques de l'obra del que nosaltres — malgré tot — ens atrevirem a qualificar de primer novel·lista català.

En primer lloc caldrà parlar de sinceritat artística. Puig i Ferrer és sincer, que vol dir ésser humà, en la concepció i realització idealística de les seves obres. L'artifici en una obra d'escriptor, no més es pot concebre quan el literat, — i fixeu-vos que ací establim un distintiu, convencional, és clar, entre literat i escriptor — per una enorme fluïdesa estilística i coneixements de l'idioma, té facilitat per a produir una obra d'art només que amb un reeixit joc de paraules.

En general, aquests literats viuen al marge de les seves produccions. Són artífexs de la ploma als quals generalment preocupa més un petit problema d'orde lingüístic que la transcendència d'un fet social. I Puig i Ferrer és ben bé l'antagonisme

d'aquest sector. Ell no pot estar al marge de la seva obra perquè la seva obra és ell, és el mateix batec de la seva pròpia personalitat. Potser això explica, en part, que Puig i Ferrer no sigui un estilista i que la seva prosa manqui d'aquella musicalitat que és, mantes vegades, la constant obsessió d'escriptors buits i mediocres.

Puig és també un apassionat. Sinceritat i passió: heu's ací les dues característiques principals de la seva obra. Molts literats escriuen només amb la ploma. El nostre novel·lista, en canvi, escriu amb l'ànima. En la felix reunió d'aquestes dues qualitats els personatges de les seves obres semblen éssers creats per ell, vivents, de carn i ossos, meravellosament versemblants, tot i aquella mica d'irrealitat que els dona el mateix estat passional. És davant d'una semblant actitud de l'home enfront de l'obra que comprenem la importància que el factor psicològic juga en l'obra de Puig i Ferrer. Ell s'acara amb els seus personatges i els presenta del dret i del revers, crua i nuament, amb totes llurs febleses i llurs reaccions, tal com són i no tal com voldríem que fossin, amb una indiscutible aurèola d'humanitat.

Humanitat hem dit i no caldrà ésser un coneixedor profund de l'obra de Puig i Ferrer per reconèixer que aquesta qualitat — que ve a ésser un resultat natural de sinceritat i passió — és la que més ha contribuït a donar-li una forta personalitat d'escriptor.

Puig i Ferrer és humà abans que tot perquè dona una preponderància essencial al factor vida. I això, al nostre entendre, explica la particularitat de què la seva obra sigui extraordinàriament apreciada per l'element obrer i popular, que no entén ni vol entendre d'elucubracions literàries més o menys reeixides i que en canvi admira i estima a qui el fa vibrar, a qui juga la seva obra a base d'uns sentiments que ell pot entendre perquè són humans i li arriben al cor.

Ultra aquestes particularitats essencialíssimes cal remarcar en l'obra de Puig i Ferrer, un alè de cosa verídica, sentida i viscuda. Si us fixeu bé, aquestes característiques i particularitats són derivades l'una de l'altra. Puig és humà perquè és sincer i apassionat i perquè les seves produccions deriven d'una vida intensa, forta i apassionada. Ella és un dipòsit d'experiències que la seva intel·ligència d'escriptor i la seva imaginació de novel·lista curen de transformar en vivíssimes obres d'art. La prova d'això és que en moltes de les seves obres hi són transcrits moments reals de la seva vida; i és ben segur que una recopilació de moltes accions dels seus personatges ens donaria material suficient per una reconstrucció biogràfica.

Caldrà encara fer esment, per a provar de donar una visió de conjunt de les particularitats essencials de l'obra de Puig i Ferrer, d'un factor interessantíssim: la fecunditat.

Potser cap altre escriptor català té, com ell, el do de l'abundància, de l'extensitat i de la intensitat.

I bé. Ací serà oportú d'aclarir si, després de les qualitats que hem senyalat anteriorment i que, és clar, no som sols a reconèixer, no és desplaçada la posició, molt còmoda per cert, d'aquells qui actualment es complauen únicament en retreure-li falles estilístiques i concepcions artístiques decadents. Ens sembla que era A. Escasans que aquests dies deia que si els seus detractors, per uns procediments artístics escollits al lliure albir, podien arribar a obtenir els resultats de l'obra de Puig i Ferrer, no vacil·laria a demanar per ells, amb tots els honors, el "Premi Creixells".

Trobem molt encertades aquestes paraules i no sabríem fer altra cosa sinó adreçar a aquests audaços descontents el nostre més sincer encoratjament.

Mentrestant, però, tampoc no ens sabríem estar, optimistes com som, d'esperar confiadament en l'obra futura de Puig i Ferrer que endevinem encara més plena de vida, de sinceritat i de passió.

DIUMENGE A LA TARDA

PER JOAN RIBA I FAURA

LA tarda del diumenge, en qualsevol ciutat rural, és una formidable lliçó de coses. Si aquest diumenge s'escau en les darreries de tardor, que el sol retira d'hora i l'aire encara no és ben bé gelu, la lliçó se us fa de bon tros més penetrant i se us presenta amb una certa melangia.

Hom diria que la ciutat es converteix aleshores en un llibre vivent, obert de bat a bat, a cada full del qual podeu llegir-hi una psicologia i un temperament distints.

Els homes, en havent dinat, surten de llurs cases voltats d'un halo de generositat. Cerquen el primer estanc amb una emoció mig continguda. I, per davant de les botigues barrades, fumen el cigar com si aviessin bombolles de sabó amb un canonet de canya. Però és ben singular la coincidència; a l'hora que els homes van al cafè, els infants son aplegats a la parròquia.

Després, un interval silenciós, amb dolça lassitud pels carrers i acabament definitiu de remor de plats per les cases. Serà el prelude d'unes corrues de gent cap a determinades portes. No us ha arribat mai a preocupar, de fora estant, com és possible d'encabir, a les sales d'espectacles, un públic de diumenge a la tarda? Un matrimoni d'edat, que ja no surt de nits, hi ajustarà un abonament, sota el pretext d'una saludable escalforeta; bella manera de dissimular les reminiscències de la vida passada, inofensivament llibertina. Famílies senceres, amb mainaderes i tot, vindran a deixatar-hi, per unes hores, llur personalitat col·lectiva. Algun que altre solter, s'hi deixarà caure per a matar la tarda. Noies de cabell ros-convencional aniran a jugar-hi amb prínceps hipotètics i jurar-se mentalment etern amor amb uns esportmens fills de milionaris. Colles d'adolescents una mica tabalots hi entraran amb aire de conquesta. I pocs o molts marrecs, malgrat

la vigilància dels porters, s'aniran filtrant astutament per entremig de la multitud adalerada.

I tot quedarà dissolt dintre la foscor. Un home insignificant, trapellament amagat a l'esquena de la gent, farà moure i convergir en un punt, al seu albir, gairebé totes les mirades. Tansols alguna mare de filles iniciarà amb oportunitat una becaina, una parella estarà absorta en la seva deliciosa intimitat i uns vailets lluitaran ferotgement per a la possessió d'una cadira momentàniament desocupada.

Mentrestant, pels carrers de la ciutat hi hauran entrat ja les ombres. Damunt les teulades, la lluna i un estel jugaran a cuc. Es aquesta l'hora més verídica de la tarda del diumenge. L'aire té una encomanadissa serenor; la gent que transita sembla que faci oposicions a filòsof. Però la il·lusió és relativament de ben poca durada. Totseguit hi haurà un esllanguiment general. Els uns faran cap altra vegada a llur cafè, amb la possibilitat de constatar que'ls jugadors de cartes segueixen impassibles llurs partides; les altres, tindran soirée a casa de alguna amiga, generalment a base d'un sexe exclusiu. Hi haurà qui, amb lloable previsió, ocuparà prematurament el lloc més arreerat de l'església, quan totjust l'escolanet encendrà el primer ciri de l'altar.

I altra vegada quietud i pau...

No sabeu com, que tot d'una tothom affueix a un punt determinat. Sembla que uns misteriosos agents avisadors s'hagin introduït secretament per les sales d'espectacles, per les cases aparentment solitàries, pels cafès i societats i fins s'han atrevit a penetrar per les esglésies i, a cau d'orella, hagin fet a cadascú una cita indefugible. I la gent hi fa cap i s'arreglera una mica displicent, i volta. Però, ben mirat, no es barreja. En mig d'aquest inici d'amol-

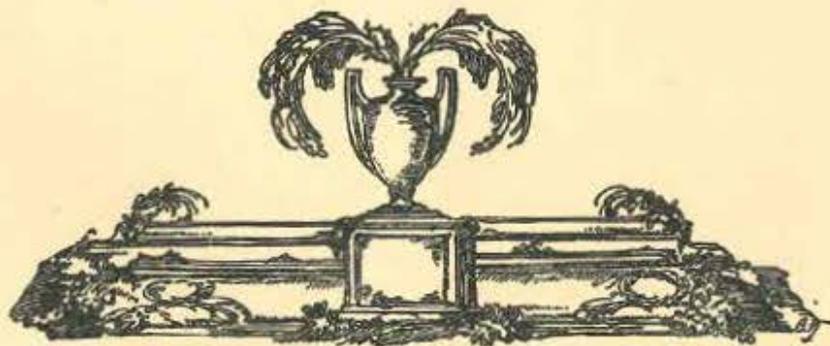
tonament hom destria, sens esforç, la gent de cinema i la d'església, els qui han vagat errívolament per la ciutat tota la tarda, com uns guardapasseigs dominicals, els de la taula de joc, les noies de la reunió, i les àvies que s'han jugat deu cèntims en vint partides de bescambrilla. De l'altra acera estant amb fressa de bastons i de sabates ferrades els braus minyons excursionistes de motxilla, també hi reclamen lloc.

La cosa, però, no arriba a esdevenir un aigua-barreig vulgar; tothom conserva la seva pròpia personalitat. Només, sense que les veus es confonguin, hom s'adona de què la multitud taral·leja un coral polifònic, gairebé imperceptible, dedicat al diumenge que s'esmuny. Els uns hi aporten un to de decepció: s'havien il·lusionat massa en els artificis de la festa. Els altres, us donen la impressió d'haver lluitat heroicament contra el Temps entosudit. Hi haurà encara la melodia arrossegant d'una pregària, el falset d'unes inconfessades amors, les veus blanques d'un arraimament de noies, i el compàs greu de l'home que passa la tarda entaulat,

envellint uns cartonets rectangulars perquè els infants puguin fer-ne patacons.

Però tots junts conjuminen una harmoniosa cançó. I la cançó sembla que us digui: La nostra vida, humanament parlant, és una vida doble: la vida dels dies de treball i la vida de les festes. Té, cada una, els límits ben definits i no és permès un capgirament en la seva aplicació. Si és un manquement el treballar les festes, és una anormalitat el vagar els dies de feina. Però en una mena de misteriós agermanament, l'una vida es sacrifica per l'altra. El Treball és fet per al Descans i el Descans és fet per al Treball. Treballem per a reposar amb més fruïció i reposem per a treballar amb més delit.

Per les ombres dels carrers encara ressona, vagament, l'eterna cançó dominical. De tant en tant, s'esquitlla, furtiu, algun que altre concurrent als espectacles nocturns. I és ara que retornen a ciutat, amb l'aire plàcid i els ulls oxigenats, els darrers excursionistes veterans que han rematat llurs sanítozes passejades del diumenge en la taula acollidora d'un hostal.

BIBLIOGRÀFIQUES

Carteig Històric. Correspondència epistolar de Mn. Jacint Verdaguer a Mn. Jaumè Collell. Edicions de la *Gasetta de Vich*.

Veus aquí un llibre ben característic, que serà, des d'ara, indispensable a tots aquells que vulguin estudiar la figura del gran poeta, ja que en realitat és un nou volum a afegir a les seves obres completes. Un volum ben diferent dels altres, si voleu, però que resulta el més íntimament personal per raó d'aquesta mateixa diferència.

Efectivament, aquest epistolari ens mostra un nou aspecte de Mossèn Verdaguer que ens ajuda a comprendre tots els altres, tot i tancant el cercle del seu caràcter, que se'ns apareix ara meravellosament definit. Fins ara, a tots aquells que no coneixem el poeta més que per les seves obres — i actualment ja som la totalitat dels seus admiradors fora de comptades excepcions — la diferència cabdal que hi ha entre la veu formidable del cantor de *L'Atlàntida* i la ironia tan pagesa, tan catalana, tan rústica dels seus escrits en defensa pròpia, formava un escull impossible de superar, que ens privava la reconstitució de la seva figura. Hi havia diversos estudis crítics del poeta, o bé psicològics de l'home i del capellà — entre aquests darrers cal fer esment del realitzat pel P. Miquel d'Esplugues amb un gran amor i una admirable comprensió — que ens donaven no poca llum sobre la personalitat de Mossèn Cinto, però cap d'elles podia suplir aquest volum de la seva correspondència amb Mossèn Collell, que per altra part no fa més que completar-los.

És a través d'aquestes cartes tan senzilles, tan insignificants, que comprenem les amargues reaccions del capellà perseguit, i el to de renyina familiar amb què formulava les seves queixes i la seva defensa. Com és igualment a través d'aquest estil planer que comprenem la grandiositat i la força de la seva inspiració, que aconseguia capgirar-lo completament, deixant esborrada la considerable mediocritat de l'home, per a fer reluir només la genialitat del poeta.

A part d'això — que paga amb escriu l'edició del llibre — no hem d'amagar que el contingut ha defraudat les esperances que el seu títol ens havia fet concebre, ja que la història que contenen aquestes cartes és nul·la o gairebé nul·la. Les freqüents entrevistes que tenien els dos amics, fa que a la seva correspondència hi manqui tot allò que fa d'un epistolari un document de primer orde. Les cartes de Mossèn Cinto, són sempre notes personals, fent encàrrecs o bé acomplint-los, amb algunes impressions de viatge, un parell de notes de Roma i unes altres de Santander... En total, res. I molt menys encara si considerem que la relació constant que tant Mossèn Verdaguer com Mossèn Collell tenien amb els homes principals de la segona fornada de la nostra Renaixença, podia fer-nos esperar uns detalls interessantíssims sobre l'apassionant fi-de-segle barceloní.

Confiem, però, que Mossèn Jaume Collell portarà aviat a la pràctica el seu projecte de publicar la resta de les lletres del seu amic, i que, en fer-ho, no escatimarà tant les seves anotacions marginals, que constitueixen sempre aclaracions de gran interès.

Mentrestant, cal agrair-li que ens hagi donat aquest primer volum, d'una presentació impecable, que no desdiu de la llarga tradició que tenen les edicions de *Gasetta de Vich*. — J. P.

Orientacions d'Excursionisme, per F. Pujol i Algueró, amb un próleg de Josep M.ª Batista i Roca.

En una visita que féu a la nostra ciutat l'excursionista senyor Pujol i Algueró, tingué l'amabilitat de dedicar-nos un exemplar de la seva primera obra *Orientacions d'Excursionisme*, prologat per J. M.ª Batista i Roca.

Els actuals orientadors de l'excursionisme, es preocupen, amb lloable encert, de donar a la gran massa de joves que surten els dies festius, una adequada preparació que els permeti treure el màxim profit de llurs contínues sortides. Fruit d'aquest nou moviment, és el llibre que suara ens ha ofert Pujol i Algueró.

La joventut que sent la passió de conèixer les comarques, abans de llençar-se de ple a la vida excursionista hauria de llegir bé aquest llibre, que és un veritable estudi filosòfic de l'home i la Natura. Sobresurten els capítols dedicats a l'excursionisme cultural i a l'excursió dels infants. Especialment en aquestes darreres hem de procurar de fer-ne un producte formatiu de les tendres sensibilitats i intel·ligències. Així, tant com la sanitat corporal, encarrilarem llurs esperits envers les més nobles aspiracions humanes.

Tota excursió ha de tenir un objectiu: conèixer o explorar una comarca, l'estudi de la seva economia, la història, l'arqueologia, etc., o bé una conjunta finalitat espiritual. Així ho remarca el prologant i ens ho ensenya l'experiència als qui ja estem bregats en aquestes lluites.

Clou aquest interessant llibret l'afirmació — ben certa, tanmateix — de què l'excursionisme és el millor esport i és superior a tots els altres, per la seva elevació d'idees i sentiments i per l'immediat profit col·lectiu que se'n reporta. — ANTONI BORRÀS.

RESPONENT a un ample pla de realitzacions, la «Biblioteca Enciclopèdica de Conferències» publicarà, trimestralment, un opuscle dedicat a la iniciació intel·lectual i literària de la joventut estudiosa.

Garba

EN CAP ALTRA DIADA com en aquesta és tan escaient d'associar-se al costum tan bell, tan popular i tan universal que s'ha servat per damunt dels temps. I no seria bo ni correcte que REVISTA D'IGUALADA desaprofités aquesta avinentesa i no ofrenés avui a tots els vents i espais la joia d'una felicitació.

En cada home del món — amb tal que sigui autèntic i de fina educació — hi tenim, en potència, un amic. I una vegada a l'any bé escau de recordar els bons desigs respecte dels amics.

Això ens serveix per a no oblidar que la constant atenció, el comentari senzill o vibrant, la fatiga en combinar paraules no tindrien finalitat ni substància si no hi hagués a les mateixes vores de la nostra essència, un substantiu i incommovible valor d'amistat que les llunyanes i prolongades excursions pels indrets diversos de les atencions humanes poden fer semblar absent.

Sempre i a tot arreu ens movem per Amistat. Amistat Universal, és clar; però més inclinada, naturalment, a les mentes distingides, a les consciències atentes, a les percepcions més fines, a les sensibilitats més educades, a les civilitats més riques.

AQUELL POEMET GENTIL del retaule de Santa Maria que Mossèn Malats ens va donar, com una llaminadura, el dia de la Puríssima, ens convida a parlar altra vegada del grotesc camouflagé elèctric de la mitja-luna que hi ha sota els peus de la Immaculada.

Deia el poeta que, una hora que li vagués, demanaria als angelets que hi juguen si també l'hi deixarien ésser. Ignorem si Mossèn Malats ja els ho ha demanat. En tot cas estem segurs que, fent uns versos tan bonics, li diran que sí; però, abans, li exigiran una cosa: que els desempallegui d'aquella ferradura amb bombetes, que els fa una nosa...!

Tanta nosa els fa, que un d'ells — el de la dreta — ja té el peu sobre una de les bombetes, amb el visible intent de clavar estrebada i engegar retaule avall la ferradura: no us hi heu parat?...

I si no ho ha fet encara — ens deia, el dia de l'homenatge al Sant Crist un finíssim humorista barceloní — és perquè el

seu companyó de l'altra banda, veieu?, li senyala amb la mà que tingui calma, i li diu, tot mirant cap a la porta de la sagristia: —Espera't que ja ve el lampista!... Fixeu-vos-hi. — J. G.

GASETA DE VICH, en les seves "Planes artístiques", ha publicat un interessant treball signat pel Dr. M. Serra i Esturí, guanyador del premi del "Concurs de Goigs al Sant Crist". Amb un estil casolà i profundament observador, l'il·lustre canonge relata el seu viatge a Igualada i la seva assistència a la Diada "de l'Ofrena". Per a posar les coses al seu lloc, si acceptem — i agraïm — les paraules de simpatia que dirigeix a la nostra ciutat, bé caldrà que, des d'aquestes planes, fem ressaltar una vegada més la vàlua del Dr. Serra i Esturí. Si no comptés amb altres obres ben remarcables, els seus "Goigs a llaor del Sant Crist d'Igualada" justificarien sobradament la nostra afirmació. — R.

LA PUBLICITAT, temps enrera, reproduïa en la secció de Lletres l'article del nostre company Pere Puig "La valor de la joventut" publicat en el nombre d'agost de REVISTA D'IGUALADA. Darrerament, La Veu de Catalunya ha inserit, íntegre, un article d'un altre company nostre, "Dos llibres polítics" per Joan Riba i Faura. I encara, des de les planes de La Publicitat, Joan de Palau, no fa gaires dies, parlava amb gran simpatia de la nostra modesta publicació, assenyalant les recerques del nostre col·laborador Gabriel Castellà en un dels seus treballs més encertats sobre "Els jueus a Igualada". No cal dir com tot això ens estimula a prosseguir els nostres esforços en profit de la ciutat.

ANTONI OLLÉ I PINELL honora avui les nostres planes amb un gravat a la fusta, al·legòric de Nadal. D'ençà de la seva exposició a la Casa de Cultura de la Caixa de Pensions, Ollé i Pinell és prou conegut dels igualadins. Artista complet, no es deixa emportar per folles corrents de renovació; les seves obres tenen un gràvid aire clàssic. Val a dir, però, que és el que més escau al seu art, eterna combinació de primitivisme i de modernitat. Amb mà de mestre acaba d'il·lustrar els nous Goigs del nostre Sant Crist, que tots els entesos en la matèria diuen que ells sols bastarien per a la consagració d'un artista. En l'Exposició Internacional de Barcelona ha conquerit brillantment un dels premis més

BANC DE CATALUNYA

SUCURSAL DE IGUALADA — Negociem tots els cupons venient primer de Gener pròxim.

distingits. I encara, darrerament, sabem que li ha estat confiada la il·lustració al boix de l'edició monumental de *L'Atlàntida*, que prepara l'Acadèmia de Bones Lletres. Ens plau felicitar al nostre amic Ollé i Pinell, positiva valor en el moviment artístic català. I és amb joia que constatem que sigui la nostra ciutat, honorada amb una de les seves millors obres.

TOS - PASTILLES MORELLÓ

EL DIA 22 DE DESEMBRE de l'any passat—tots ho recordem sense esforç i molts amb una punta de melangia— el Centre Catòlic d'Obrers va conèixer els afalacs de la popularitat i els seus concurrents habituals estigueren d'enhora-bona. Per un somriure del Fat — així, amb majúscula — el segon premi de la Rifa de Nadal els va permetre de comptar i recomptar sumes respectables i bitllets de mil nous de trinca, acabats de treure de les banques locals. Ignorem per quines causes—potser fou una d'elles un cert ressorgiment de l'element catolitzant que determinà l'aparició d'*El Matí*— però el cas és que el Fat es manifestà l'any passat tendenciosament dretista.

Molta gent no deu saber que la raó de l'existència de aquest personatge faceciós i enigmàtic radica, precisament, en la seva inconstància i volubilitat i el fet tan senzill, tan natural, però aiximateix tan extraordinari, d'haver tret la Rifa el Centre Catòlic potser ha estat mal interpretat. Hom s'ha arribat a imaginar el Fat com un pecador irremeiable que per raó de la gràcia divina ha esdevingut convers.

Almenys això sembla demostrar la particularitat de que enguany participar al bitllet del Centre Catòlic ve a ésser com un privilegi especial que aquesta entitat ha tingut cura d'establir valent-se del merescut crèdit que hom li ha atorgat. Pregunteu si això no és exacte als socis del Centre que han rebut innombrables visites de gent que volia de totes passes des que hom "els hi deixés posar".

Si aquesta gent fos aconsellable, nosaltres ens permetríem de dir-los que no s'hi amoinessin gaire, perquè el Fat no és gens enraonat i es complau de tal manera en jugar capriciosament amb les ambicions humanes que trobaríem molt natural, per exemple, que enguany la rifa anés a parar a algun Centre liberal d'extrema esquerra.

I aleshores podríem registrar, en el si de les famílies dretistes, les mateixes tragèdies, d'un patètic més o menys pujat que esdevingueren l'any passat en les radicals i avançades, prenent com a fet bàsic el desencert de llur ideologia i el no haver atinat oportunament, en fer-se apuntar socis del Centre Catòlic. — J. F. i S.

AQUEST ANY, EN LES FESTES DE NADAL, és el primer després d'una sèrie gloriosa en què la Companyia d'aficionats del Centre Catòlic, de la que ens hem honorat formant part, deixarà de donar al públic les seves clàssiques representacions. Per aquella inevitable llei del temps, ha passat a suplir el seu lloc una jove promoció teatral.

No pretenem pas fer amb aquest motiu ni un epitafi ni una elegia. Però si que volem dedicar un record a aquest nucli de jovent que ha tingut durant molt temps una significació ben representativa dintre la vida de la ciutat. Un deure de coral afecte personalment ens hi obliga.

La història de la Companyia d'aficionats del Centre ningú negarà que ha estat brillant. Fora d'algun cas excepcional que justifica la regla, mant espectador ho recordarà amb melangia. Ella ha donat molt temps vida, amb impulsos generosos, al Teatre Catòlic local. I encara amb eixides glòries ha obtingut el trofeu de l'èxit en múltiples indrets forans.

Amb humor, ironia i lirisme a l'escena del Teatre i de la vida, haurà deixat aquesta agrupació, inesborrables records.

Fem constar però, que el seu esperit no ha mort. I amb aquell escalf de companyònia que ni els anys ni el temps mustiguen, serà sempre ben fresca la joia de la novella amistat.—P. P.

TOS - PASTILLES MORELLÓ

PER AL DIUMENGE DIA 29 hi ha anunciada una conversa a l'Associació d'Antics Alumnes i Amics de l'Escola Pia. Anirà a càrrec del R. P. Antoni M. de Barcelona, i versarà sobre el tema: "Jurisdicció de l'esperit; jurisdicció temporal".

LA POESIA DE MANZONI, que avui publiquem, ens ha estat gentilment tramesa per la seva traductora Maria Antònia Salvà, i pertany a la seva col·lecció inèdita dels *Inni Sacri*.

ELS GOIGS IL·LUMINATS i tirats a tot luxe per nostre impressor Pere Bas han estat ja repartits i posats a la venda. D'aquest treball bellament reeixit digne de figurar en lloc preeminent a les millors col·leccions, se n'han estampat 150 exemplars sobre Van Gelder i 5 en Imperial Japó doble, numerats amb xifres romanes. La música i és amb tota l'extensió.

REVISAT PER LA CENSURA GOVERNATIVA

BAS D'IGUALADA, IMPRESSOR

BANC DE CATALUNYA

SUCURSAL DE IGUALADA — Negociem tots els cupons venciment primer de Gener pròxim.

albert

sastre

desitja als seus amics igualadins
un feliç Nadal i pròsper any nou.

pelai, 44 barcelona

JAUME DURAN i TORNER

Sant Simplicí, 12
IGUALADA

OBRADOR DE BASTERIA i BRAGUERS

Es guarneixen autos i es fan fundes

Confecció i reparació de Braguers
per a tota classe de trencadures
Especialitat en els fets a mida

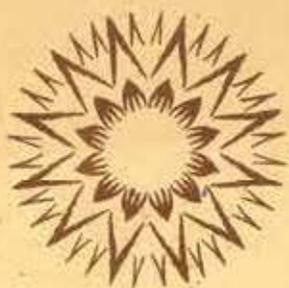
PREUS MOLT REDUITS

SABATERIA MANUEL POCH

CALÇATS A MIDA I DE LUXE

ULTIMS MODELS

Portaferrissa, 10, principal
BARCELONA

Per les Festes de
Nadal, Cap d'Any i Reis

ANIS DEL NOIA

DE LA
CAMBRA AGRÍCOLA D'IGUALADA

FOTOGRAFIES ARTÍSTIQUES

• • •

Per a la diada de Reis
el rei de tots els juguets
és un "Pathé Baby".

La distracció més plaent
i instructiva per a les
famílies.

ARGENT, 18

I G U A L A D A